

RECENZE

SPITZER, Manfred. *Digitální demence: jak připravujeme sami sebe a naše děti o rozum*. 1. vyd. Brno: Host, 2014. 341 s. ISBN 978-80-7294-872-7.

Kniha německého autora (nar. 1958), který vystudoval mimo jiné medicínu, psychologii a filozofii, nás zavádí do světa digitálních technologií a jejich vlivu na člověka a jeho život. Jak již vyplývá z názvu knihy, nejde o vize pozitivní.

Kniha je rozdělena do 14 kapitol. Na konci knihy jsou poznámky ke každé kapitole, nechybí rejstřík. Jednotlivé kapitoly jsou doplněny grafy, tabulkami, obrázky a fotografiemi (bohužel pouze černobílými).

Autor (sám neurobiolog) se snaží předložit jasné závěry o tom, že digitální technologie nám v podstatě ničí duševní zdraví, společenský život, vztahy, sociální vazby apod. Kniha byla vydána v roce 2012, u nás v překladu do češtiny v roce 2014. Stále nám má co říci, a to jak přes rychlý technologický vývoj, tak i přes to, že s některými závěry autora lze souhlasit, s jinými nikoliv.

Publikací se prolínají termíny jako: digitální domorodci, digital natives (děti narozené v 90. letech), multitasking, laptop, smartboard, smartphone, e-knihy, informace, ale také: demence, deprese, densenzibilizace, chybná informace, internetový paradox, sociální izolace, inhibice, digitální propast, kyberšikana aj. Upozorňuje, že digitální média působí negativně na schopnost sebeovládání, nespavost, deprese, prohlubování závislosti...

Autor chtěl svým dílem varovat před postupem „digitální demence“, která hrozí (dle jeho mínění) při nadměrném užívání digitálních technologií, jež nás doslova obklopují na každém kroku. Digitální technologie a média jsou bezesporu dobrým sluhou, ale i špatným pánem. Myslím si, že pokud budou používány umírněně, s ohledem na prospěch celé společnosti, jsou nám dobrými a užitečnými společníky. Pokud se na nich ale staneme závislími a zaberou většinu prostoru v našem životě, nezbyde nám čas na budování sociálních vazeb, na společenský život, osobní setkávání apod.

Autor připouští, že mozek je nekomplikovanějším a nejdynamičtějším orgánem a jeho prozkoumání zdaleka není u konce. Vysvětluje ve zkratce pojem demence v souvislosti s informačními technologiemi. Této demenci lze zabránit nebo ji zpomalit duševním tréninkem neboli „aktivním vypořádáním se se světem“. Myslím si, že poučené používání nových digitálních technologií a porozumění jim naopak k tomuto aktivnímu vypořádávání se se světem může přispět.

Vzdělání je podle autora základ. Dobré vzdělání nás osvobozuje, s tím lze souhlasit. S čím nelze souhlasit, je kritika používání digitálních médií ve výuce. Naopak kombinace tradičních učebních metod a digitálních médií může výuce pomoci. Dále myšlenka, že uchovávání znalostí na digitálních nosičích a používání digitálních médií nás vede k lenosti a nezájmu se učit nové věci a pamatovat si staré, je také zavádějící, zvláště u určitých profesí.

Používání sociálních sítí určitě u většiny lidí nevede k omezení sociálních kontaktů, jak tvrdí autor. Současně on sám připouští, že kdo má „přátele“ na sociálních sítích, ten je má i ve skutečném životě.

Autor píše, že „internet je plný negativních sociálních kontaktů... Lže, okrádá...“. Je ale reálná společnost jiná? Lze ovšem souhlasit s tím, že nadměrné sledování televize, hraní počítačových her způsobují u dětí obezitu či k ní významně přispívají (z důvodu nedostatku pohybu) a nadměrné hraní počítačových her způsobuje horší výsledky ve škole.

Přes všechna negativní tvrzení obsažená v textu doporučuji tuto knihu ke čtení a zamyšlení.

Renáta Salátová

SALÁTOVÁ, Renáta. SPITZER, Manfred. Digitální demence: jak připravujeme sami sebe a naše děti o rozum. 1. vyd. Brno: Host, 2004. 341 s. ISBN 978-80-7294-872-7. Knižovna: knihovnická revue, **27**(2), 82–83. ISSN 1801-3252.

